

Vergaderjaar 2008–2009

31 730

Tariefregulering netwerkbedrijven

Nr. 1

BRIEF VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 oktober 2008

Inleiding

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft in haar procedurevergadering van 18 september jl. besloten de Kamer voor te stellen de Algemene Rekenkamer te verzoeken een onderzoek in te stellen naar de tariefregulering voor netwerkbedrijven.

Achtergrond verzoek

De commissie acht het van belang dat de Algemene Rekenkamer een onafhankelijk en eigenstandig oordeel velt over het instrumentarium dat de minister van Economische Zaken en de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) ter beschikking staat bij de regulering van gas- en elektriciteitstarieven, alsmede over de werking van dit instrumentarium.

De resultaten van het onderzoek van de Algemene Rekenkamer kunnen door de Tweede Kamer worden gebruikt bij de besluitvorming over het aangekondigde wetsvoorstel tot wijziging van de gas- en elektriciteitswet. Een aanscherping van de bevoegdheden van de NMa in relatie tot tariefregulering zal onderdeel uitmaken van deze voorgestelde wetswijziging.

De commissie acht het vanuit dit perspectief wenselijk dat de resultaten van een onderzoek door de Algemene Rekenkamer tariefregulering voor netwerkbedrijven vóór 1 april 2009 aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Dit beperkte tijds kader kan consequenties hebben voor scope en reikwijdte van het door de Algemene Rekenkamer uit te voeren onderzoek.

Advies van commissie voor de Rijksuitgaven

Ingevolge artikel 21a van het Reglement van Orde, heeft de commissie over het verzoek tot onderzoek bij brief van 29 september jl. advies gevraagd aan de commissie voor de Rijksuitgaven (zie bijlage 1) De

commissie voor de Rijksuitgaven heeft bij brief van 2 oktober jl. positief geadviseerd (zie bijlage 2).

Probleemstelling en onderzoeksvragen

De commissie voor Economische Zaken stelt de volgende probleemstelling en daarbij behorende onderzoeksvragen voor: In hoeverre is sprake geweest van ongewenste winsten bij energiebedrijven, waren deze winsten vermijdbaar binnen de context van de bestaande tariefregulering en in hoeverre is aanpassing van die regulering wenselijk teneinde het optreden van ongewenste winsten tegen te gaan?

De hierboven geformuleerde probleemstelling valt feitelijk in drie onderdelen uiteen: een onderzoek naar de vraag of ongewenste winsten geoorloofd (rechtmatig) waren, een onderzoek naar het bestaande reguleringskader (en mogelijke knelpunten hierin), en een onderzoek naar de vraag of die bestaande regulering voldoet om het tarieftoezicht goed in te vullen. Dat leidt naar de volgende onderzoeksvragen waarop de commissie graag antwoord zou hebben:

1. Hoe is het huidige reguleringskader ten aanzien van energietarieven vormgegeven, en wat zijn mogelijke knelpunten in dat kader?
2. Op welke wijze komt de NMa tot de berekende besparing van 1,9 miljard euro door efficiencyverbetering bij energiebedrijven?
3. In hoeverre is er inzicht te verkrijgen of toepassing van het reguleringskader heeft geleid tot een adequate efficiencykorting voor de huidige reguleringsperiode tot 2010?
4. In hoeverre zijn boekhoudkundige regels waaraan netbeheerders moeten voldoen, adequaat om de NMa in staat te stellen zijn tarieftoezicht goed in te vullen?
5. Wat is het verband tussen de hoogte van de winst en de waardering van de energienetten?

Namens de leden van de commissie stel ik de Kamer voor aldus te besluiten.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Tichelaar

Den Haag, 2 oktober 2008

Advies

Met uw verzoek d.d. 29 september 2008 vraagt u aan de commissie voor de Rijksuitgaven om, overeenkomstig artikel 21a van het Reglement van Orde, advies uit te brengen over uw voorstel de Algemene Rekenkamer te verzoeken om onderzoek te doen naar de tariefregulering voor energienetwerkbedrijven.

De commissie voor de Rijksuitgaven geeft een positief advies over uw voorstel.

Meerwaarde Algemene Rekenkamer

De commissie onderschrijft uw keuze om de Algemene Rekenkamer te verzoeken het onderzoek uit te voeren. Inschakeling van de Algemene Rekenkamer heeft een meerwaarde doordat zij, in tegenstelling tot het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven van de Kamer, toegang heeft tot alle documenten binnen een ministerie. Dit is noodzakelijk om de feitelijke toepassing van regelingen en voorschriften binnen een ministerie in beeld te krijgen maar ook om de volledigheid en juistheid van de informatievoorziening aan de Tweede Kamer te kunnen beoordelen.

Voldoende bevoegdheden Algemene Rekenkamer

De commissie meent dat de Algemene Rekenkamer voldoende bevoegdheden heeft. Weliswaar heeft zij geen bevoegdheden bij de energienetwerkbeheerders zelf, maar heeft vanzelfsprekend wel de bevoegdheden om bij alle ministeries de bestaande regelingen, alsmede de werking en de toepassing ervan te controleren. De Algemene Rekenkamer heeft tevens bevoegdheden bij de Nederlandse Mededingingsautoriteit NMa, op grond van de bepalingen over rechtspersonen met een wettelijke taak in artikel 91 van de Comptabiliteitswet.

Alleen voor een volledige beantwoording van vraag vier (in hoeverre zijn boekhoudkundige regels waaraan netbeheerders moeten voldoen, adequaat om de NMa in staat te stellen zijn tarieftoezicht goed in te vullen) zou hoogstwaarschijnlijk onderzoek bij de bedrijven benodigd zijn, en daarvoor heeft de Rekenkamer geen bevoegdheden. De vraag kan echter vermoedelijk wel deels worden beantwoord.

Vereiste kennis en expertise Algemene Rekenkamer

De commissie acht de onderzoeksvragen duidelijk geformuleerd en goed onderzoekbaar. De commissie heeft de verwachting dat de Algemene Rekenkamer de benodigde kennis en expertise heeft om een dergelijk onderzoek uit te voeren. Daarbij zal de Algemene Rekenkamer vermoedelijk wel een marginale toets doen op de meer technische onderdelen van de vraagstelling.

Publicatiedatum

De commissie Economische Zaken heeft aangegeven dat zij het wenselijk acht dat de onderzoeksresultaten door de Algemene Rekenkamer vóór 1 april 2009 aan de Tweede Kamer worden aangeboden. De commissie Economische Zaken geeft expliciet aan dat zij beseft dat dit beperkte tijds kader consequenties kan hebben voor scope en reikwijdte van het door de Algemene Rekenkamer uit te voeren onderzoek.

De commissie voor de Rijksuitgaven kan de commissie Economische

Zaken ondersteunen in haar wens voor prioriteit van de timing van het onderzoek. Wel wordt de commissie Economische Zaken geadviseerd in het verzoek dat zij aan de Kamer zal voorleggen, expliciet te vermelden dat tijdigheid voorrang heeft op ultieme volledigheid. De commissie voor de Rijksuitgaven benadrukt dat het uiteraard aan de Algemene Rekenkamer is om te besluiten of, hoe en op welke termijn dit voorgestelde onderzoek kan worden uitgevoerd.

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Aptroot

Den Haag, 29 september 2008

Inleiding

De vaste commissie voor Economische Zaken (EZ) heeft besloten u, op grond van artikel 21a van het Reglement van Orde, advies te vragen over haar voorstel aan de Tweede Kamer om de Algemene Rekenkamer te verzoeken een onderzoek in te stellen naar de tariefregulering voor netwerkbedrijven.

Achtergrond Verzoek

De commissie EZ acht het van belang dat de Algemene Rekenkamer een onafhankelijk en eigenstandig oordeel velt over het instrumentarium dat de minister en de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) ter beschikking staat bij de regulering van gas- en elektriciteitstarieven, alsmede over de werking van dit instrumentarium.

De resultaten van het onderzoek van de Algemene Rekenkamer kunnen door de Tweede Kamer worden gebruikt bij de besluitvorming over het aangekondigde wetsvoorstel wijziging gas- en elektriciteitswet. Een aanscherping van de bevoegdheden van de NMa in relatie tot tariefregulering zal onderdeel uitmaken van die voorgestelde wetswijziging.

De commissie EZ acht het vanuit dit perspectief wenselijk dat de resultaten van een onderzoek door de Algemene Rekenkamer tariefregulering voor netwerkbedrijven vóór 1 april 2009 aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Dit beperkte tijds kader kan consequenties hebben voor scope en reikwijdte van het door de Algemene Rekenkamer uit te voeren onderzoek.

Probleemstelling en onderzoeksvragen

De commissie EZ stelt de volgende probleemstelling en daarbij behorende onderzoeksvragen voor:

Probleemstelling

In hoeverre is sprake geweest van ongewenste winsten bij energiebedrijven, waren deze winsten vermijdbaar binnen de context van de bestaande tariefregulering en in hoeverre is aanpassing van die regulering wenselijk teneinde het optreden van ongewenste winsten tegen te gaan?

Onderzoeksvragen

De hierboven geformuleerde probleemstelling valt feitelijk in drie onderdelen uiteen: een onderzoek naar de vraag of ongewenste winsten geoorloofd (rechtmatig) waren, een onderzoek naar het bestaande reguleringsskader (en mogelijke knelpunten hierin), en een onderzoek naar de vraag of die bestaande regulering voldoet om het tarieftoezicht goed in te vullen. Dat leidt naar de volgende onderzoeksvragen waarop de commissie graag antwoord zou hebben:

1. Hoe is het huidige reguleringsskader ten aanzien van energietarieven vormgegeven, en wat zijn mogelijke knelpunten in dat kader?
2. Op welke wijze komt de NMa tot de berekende besparing van 1,9 miljard euro door efficiencyverbetering bij energiebedrijven?
3. In hoeverre is er inzicht te verkrijgen of toepassing van het reguleringss-

kader heeft geleid tot een adequate efficiencykorting voor de huidige reguleringsperiode tot 2010?

4. In hoeverre zijn boekhoudkundige regels waaraan netbeheerders moeten voldoen, adequaat om de NMa in staat te stellen zijn tarief-toezicht goed in te vullen?
5. Wat is het verband tussen de hoogte van de winst en de waardering van de energienetten?

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Tichelaar